

gik til angreb i 1366 og i begyndelsen med store fremgange. Han blev senere angrebet af mecklenburgske, holstenske og hanseatiske tropper og tvunget til at slutte fred. I 1371 blev Valdemar tvunget til at godkende sin dattersøn Albrecht 4. af Mecklenburg som dansk tronfølger. Magnus Eriksson blev fængslet i seks år frem til 1371 men frigivet efter, at folkungerne havde lovet, at de vestsvenske områder, som blev holdt i forlening af dem, skulle overdrages til Albrecht ved Magnus Erikssons død.^[3]

Danmark og Norge i union

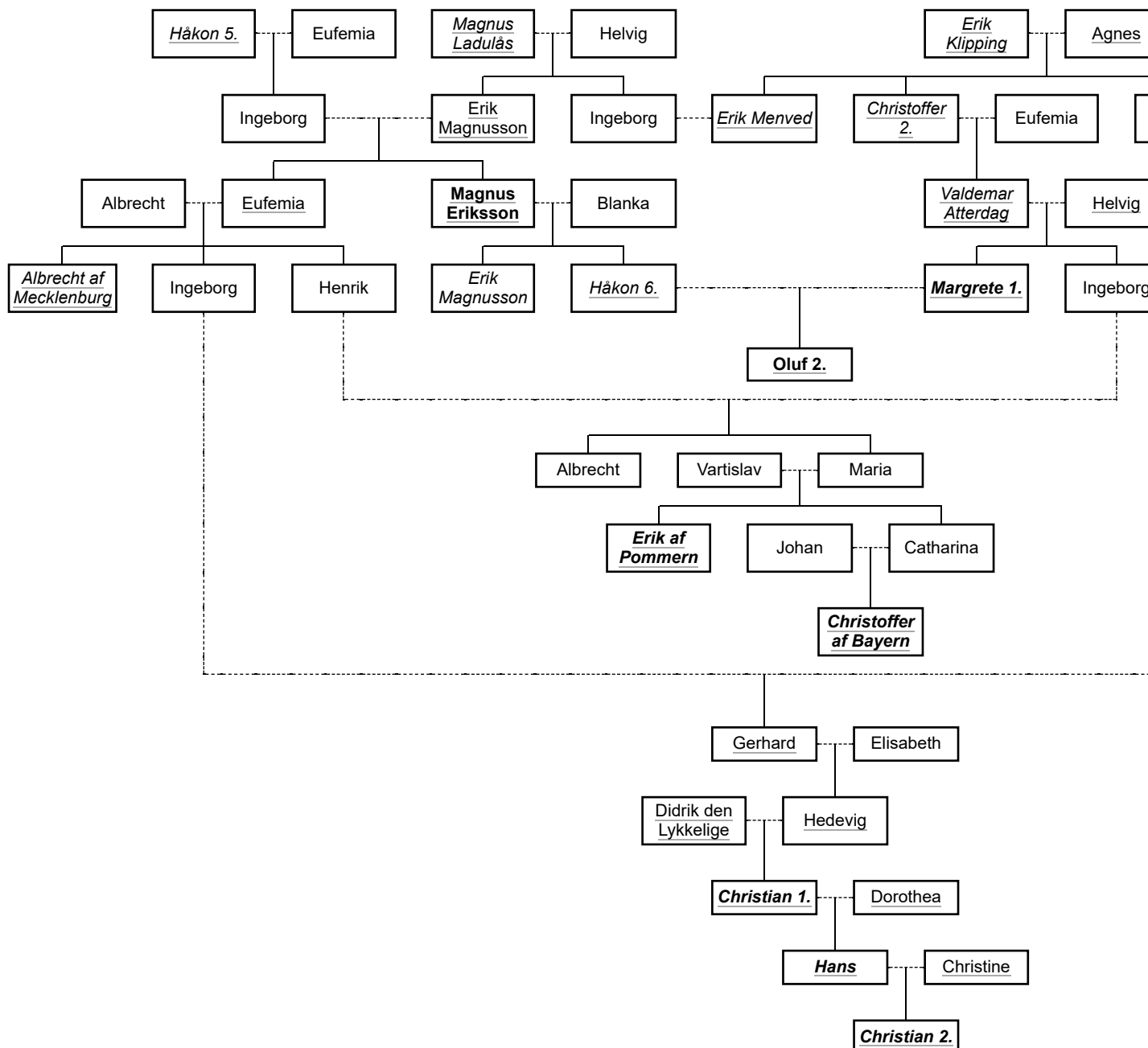
Da Magnus Eriksson døde i 1374, blev disse områder imidlertid ikke overdraget, og da Valdemar Atterdag døde i oktober 1375, blev Albrecht 4. ikke udråbt til dansk konge. I stedet stillede Håkon Magnusson med en modkandidat, sin egen søn **Oluf**. Håkon fik støtte af Danmarks mest indflydelsesrige stormænd, og ved et rigsmøde i Slagelse i maj 1376 blev Oluf udråbt til dansk regent. Samtidig bestemtes det, at regeringen skulle udøves af dennes forældre, Håkon og hans hustru Margrethe. Af betydning var det, at både Håkon og Margrethe havde opholdt sig i Danmark for at virke for sønnens kandidatur men tillige, at kun Margrethe kunne anses at repræsentere det danske kongedynasti; hendes søster Ingeborg var i mellemtiden afgået ved døden. For at styrke sit krav på tronen begyndte hun at kalde sig "Danmarks, Sveriges og Norges dronning" under tiden frem til valget af sønnen som konge.^[4]

Ved udnævnelsen af Oluf var der ved Danmarks og Norges forening fremkommet et storvælde, som ikke blot indbefattede de to lande men tillige andre områder under deres styre som Skåne og Gotland. Da Håkon døde 1380, blev Oluf tillige konge af Norge, mens Margrethe virkede som hans formynder. Den svenske konge Albrecht af Mecklenburg sad ikke uvirksom men forsøgte under 1380–1384 at erobre Skåne men måtte nøjes med det sydlige Halland. Albrechts forsøg på at forene Skåne og Sverige under en krone havde tillige en støtte blandt den skånske adel. Folkungernes indflydelse i Skåne svækkedes også af det forhold, at vestre Skåne havde været pantsat til den tyske **Hansa** siden 1370. I 1385 kom Oluf Håkonsen imidlertid til Lund, hvor han blev hyllet af skåningerne efter at have bekræftet skåningernes traditionelle privilegier. Nogle uger senere overdrog hanseaterne deres borge i vestre Skåne til den danske konge. I forsommeren 1385 begyndte Oluf Håkonsen at anvende titlen "sand arving til Sveriges rige" og havde derefter mulighed for at påbegynde oprustning for krig i stedet for forsvar.^[5]

Dynastiske forudsætninger for unionen

Dette stamtræ viser de nordiske rigers familieforhold i tiden omkring Kalmarunionen, og hvordan de forskellige kongehuse blev flettet sammen. Der er kun medtaget personer, der er nødvendige for sammenhængen.

(Konger af ét nordisk rige er markeret med *kursiv*, konger af to nordiske riger er markeret med **fed**, unionsregenter er markeret med **fed og kursiv**)

Krigen mod Albrecht

Albrecht af Mecklenburgs stilling som svensk konge var med tiden blevet svækket. Til sin hjælp havde han indkaldet tyskere til at fungere som lensherrer og fogeder i stedet for den svenske adel. En af de stormænd, som havde støttet Albrecht og modarbejdet folkungerne, var **Bo Jonsson (Grip)**, blandt andet med forhåbningen om, at Albert ville erobre Skåne fra Valdemar Atterdag. Bo Jonsson var ikke blot rigets **drost** men tillige dets største jordejer. I april 1384 var han på vej til Skåne for at deltage i felttoget, men i **Vadstena** gjorde han sit testamente, hvori han erklærede som sin sidste vilje, at alle hans forleninger i Finland og det egentlige Sverige efter hans død skulle forvaltes af otte navngivne stormænd for derved at forhindre, at kong Albrecht skulle få kontrol over lenene. Bo Jonssons mecklenburgske ægtefælle og hans børn blev holdt væk fra al kontrol over lenene. Hvorledes forholdet havde været mellem Bo Jonsson og Albrecht i de senere år er ikke kendt; formodentlig har Albrechts manglende evne til at erobre Skåne ikke gavnet ham. Da Bo Jonsson døde i august 1386, blev testamentet kendt og Albrecht erklærede sig at være enkens og børnenes formynder for på denne måde at forsøge at omgøre testamentet. Albrecht fik da også kontrol over nogle steder. I den indenrigspolitiske krise, som indtrådte Sverige, forsøgte nu de svenske stormænd støtte hos Margrethe. Nogle af dem mødtes med Oluf og Margrethe i Skåne i sommeren 1387.^[6]

Margrethe opholdt sig i Ystad, da Oluf hastigt blev meget syg af feber og døde på **Falsterbo slot** den **3. august 1387**. Margrethe sikrede sig hurtigt, at hun blev hyldet som Danmarks regent, først ved en sørgemesse i Lund den **10. august**, derefter på **landsting** i Ringsted, Fyns landsting i Odense og formodentlig tillige på det jyske landsting i Viborg. Margrethe rejste også til Norge, hvor hun i februar 1388 hyldedes som Norges regent ved en herredag i Oslo. Efter besøget i Norge mødte hun Bo Jonssons testamentsexekutorer i **Dalaborg**. Ved **Dalaborgstraktaten** anerkendtes Margrethe som Sveriges "fuldmægtige frue og rette husbonde" af den forsamlede adel. De lovede at stille de svenske slotslen til hendes rådighed og at give hende militær støtte til at erobre magten fra kong Albrecht.^[7]

Kong Albrecht sad ikke passiv, da oppositionen mod ham tog til i styrke. På sensommeren 1388 rejste han til Mecklenburg for at samle en stor styrke af **lejetropper**. Albrecht og hans lejetropper ankom omkring nytår 1389 efter at være gået i land i Kalmar. I efteråret 1388 havde oppositionens styrker belejret **Axevalia hus** uden for Skara, og Albrechts tropper drog via Jönköping for at undsætte Axevalia. Albrechts tropper var formentlig beredne, velrustede og havde i det mindste en kerne af stridsvant kavaleri. Margrethes og Albrechts tropper mødtes nær **Åsle kirkeby** en mil øst for Falköping. **Slaget ved Åsle** blev både en militær og en politisk sejr for Margarethe, idet både Albrecht og hans søn **Erik** blev fanget^[8]

De dansk-svenske styrker kunne hurtigt tage kontrollen over de slotte, som var i mecklenburgernes hænder, deriblandt **Kalmar slot**.^[9] Margrethe agerede tillige hurtigt med hensyn til tronfølgen: ved midsommer 1389 samledes en stor herredag i Helsingborg, hvor Margrethe præsenterede tronfølgeren **Erik af Pommern**, søn af Margrethes søsterdatter Maria, og hvor han anerkendtes af de norske repræsentanter som Norges arvekonge, omend med Margrethe som hans formynder så længe, han var mindreårig. Derimod tog det tid inden, at Eriks stilling i Danmark og Sverige blev afklaret: Erik valgtes til Danmarks konge ved et landsting i Viborg nytår 1396, og for Sveriges vedkommende blev han hyldet på **Mora stene** som Sveriges konge den **23. juli 1396**.^[10]

Nyköpings recess

Margrethe og Erik mødtes med det svenske riksråd i Nyköping i september samme år. Den vigtigste beslutning var om en **reduktion** af alt det krongods, som var blevet overført til adelen under Albrecht af Mecklenburgs tid som konge, forsåvidt kronen ikke bevilgede undtagelser. De, som var blevet frälse under perioden, skulle miste denne status. Mødet besluttede også, at alle fæstninger og slotte, som var opført under denne tid, skulle nedrives, hvis kronen ikke besluttede andet. Margrethe fik i **morgengave** Östergötland og Skara bispedømme, **Rumlaborgs slot** og len med Jönköping, **Västerås slot** og stad med Norbohärad og Dalarne. Recessen udfærdigedes den **23. september 1396** og anses som et knusende nederlag for den svenske stormandsklasse, efter som den mistede alt, hvad den havde vundet efter oprøret mod Magnus Eriksson. Mødet besluttede også at et nyt møde mellem de ledende stormænd i de tre riger, hvor de skulle slutte en aftale om evig fred mellem landene.^[11]

Kalmarmødet

Det første tydelige vidnesbyrd om, at Margrethe ville skabe en union af de tre riger, som Erik var konge over, er **Nyköpings recess** 1396. Med den **personalunion**, som var for hånden, blev de forsamlede enige om et unionsmøde, hvor repræsentanter for de tre riger skulle enes om en union, hvilken angaves som en forudsætning for fred mellem rigerne. Dette alnordiske unionsmøde foregik i Kalmar sommeren 1397. Selve mødet må have taget mindst fire uger og indledtes med en kroningsceremoni, hvorunder Erik blev kronet til konge af **ærkebiskopperne i Lund** og **Uppsala**. Fraværet af norske biskopper i Kalmar antyder, at Erik var blevet kronet til konge over Norge allerede 1392. Selve mødeforhandlingerne resulterede dels i et **unionsbrev**, som regulerede de fremtidige forhold mellem de tre riger samt et **kroningsbrev**, hvor det fremgår, at Eriks kroning til konge i Danmark, Norge og Sverige var blevet fuldbyrdet i Kalmar.^[12]

Kroningsbrevet

I kroningsbrevet kundgøres, at kroningen af Erik var fuldbyrdet i Kalmar. De underskrivende afgiver en troskabserklæring over for kong Erik og giver fuld **ansvarsfrihed** for Margrethe. Kroningsbrevet pålægger ikke kongen nogen særlige forpligtelser, der findes alene en i almene vendinger udformet passus: "*oc han gøre widh oss alle som hanom bør at gøre*". Det er blevet påpeget, at Erik i kroningsbrevet af de underskrevne anerkendes som konge, noget kongevalg eller nogen overladelse af magt fra undersætter til konge omtales ikke. I kroningsbrevet fastslås også, at Erik er konge af Guds nåde.^[13]

Unionsbrevet

I unionsbrevet slås fem vigtige principper for unionen fast^[14]:

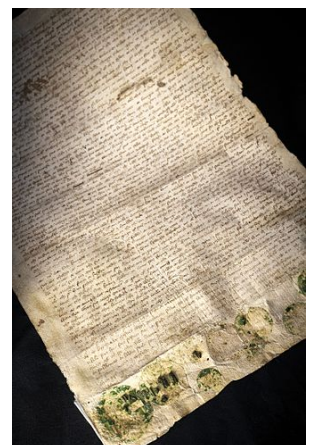
- En eneste konge skal råde over alle tre riger. I princippet skal unionen være et **Valgkongedømme**, men i første række bør kongesønner vælges.
- Kongen skal styre hvert rige i overensstemmelse med hvert riges egne love.
- Hvis et af rigerne trues af krig, skal de andre komme det til hjælp.
- Den, som er blevet dømt fredløs, skal være det i alle rigerne.
- Ved forhandlinger med andre lande har kongen sammen med rådsmedlemmer fra hvert rige ret til at træffe beslutninger til alles bedste.

Unionen under de skiftende regenter

Unionen under Margrethe

Margrethe er i eftertiden blevet symbolet på Kalmarunionen. Gravering af H.P. Hansen

Unionsdokumentet fra 1397 (Rigsarkivet. Foto: Tom Jersø): "*Först at nw scule thisse thry riken hafue thenne koning, som ær koning Eric i hans lifdaghæ, oc siden evinnelicæ thisse thry riken en koning hafue oc ey flere ouer all thry riken, suo at riken aldre at scillas meer, om Gudh wil.*"

Margrethe gjorde reduktioner af frälsets jord både i Danmark og i Sverige da overførelsen af skattejord til frälsejord alvorligt truede kronens skatteindkomster. Efter, at Sveriges drost Bo Jonsson (Grip) var død i 1386, Danmarks drost Henning Podebusk var død i 1388 og Norges drost Ogmund Finsson var død 1388 indsatte Margrethe ikke nye droster. Endog embedet som marsk blev ladet ubesat under hendes tid. Margrethe er også blevet kritiseret for at i strid med Magnus Erikssons landslov have sat udenlandske fogeder på svenske slotte, idet hun altid satte danske fogeder på svenske og norske len men det må bero på, om hvorledes begrebet "indenrigske mænd" forstås^[15]

Også med hensyn til besættelsen af de kirkelige embeder fortsatte Margrethe sin fars politik med at placere håndplukkede personer som biskopper for, at kronen derved skulle kunne låne penge af kirken. Det ved denne tid svage pavedømme lettede også dette. Allerede ved Arbogakonciliet 1396 kom kirken i opposition til Margrethe på grund af skattetrykket og sammenlignede forholdene med jødernes trældom i Egypten.^[16] Arbogakonciliet 1412 protesterede mod reduktionen af kirkegods og truede med interdikt, hvis forholdene ikke ændrede sig.^[17]

Unionen under Erik af Pommern

Efter Margrethes død 1412 mildnedes enevældet noget og i Danmark fik det danske rigsråd en større indflydelse. For Sveriges del besluttede Erik om råfsteting, som indebar, at den tidligere godsreduktion i nogen grad ophævedes. Indsættelser af biskopper skete uden åbne konflikter. Det danske Danehof blev indkaldt 1413.^[18] Fra 1398 virker det som om, at Margrethe opholdt sig mere i Sverige end i Danmark. Erik på sin side opholdt sig de første år efter 1412 regelmæssigt i Sverige men efter det blev hans besøg i Sverige sjældnere. Erik synes ikke at have besøgt Norge efter 1412.^[19] Overvejende fortsatte Erik Margrethes unionspolitik. Han donerede penge til Vadstena kloster men placerede sine egne mænd som biskopper. Indflydelsen for det norske rigsråd mindskedes, og dets medlemmer savnede indflydelse bortset fra i domsspørgsmål. I Norge placeredes danskere som biskopper og de norske slotte Bohus, Akershus, Tunsberghus og Bergenhus blev styret af danske fogeder. Erik synes at have haft ambitionen at integrere de tre unionslande med unionsmøder med rigsråd fra de tre lande, der mødtes i København, et unionsbanner og et unionsvåben samt en fælles herold for de tre riger.^[20]

I Sverige placerede Erik danskere og tyskere som fogeder på slottene. 1434 var tyskerne Hans Kröpelin foged på Stockholms slot og Hans af Eberstein på Gripsholms slot, danskerne Anders Nielsen på Axevalla, Jens Grim på Kalmar slot og Jösse Eriksson på Västerås slot. Endog Älvsborgs fæstning, Nyköpingshus og Ringstaholm havde tyske eller danske fogeder. Alene på nogle slotte i Finland fandtes der medlemmer af den svenske adel som fogeder.^[21]

Som motiv for det oprør mod Erik, som udbrod i Sverige sommeren 1434, Engelbrektsoprøret, er nogle direkte årsager udpeget. Det svenske rigsråd udfærdigede den 12. september 1434 en cirkulæreskrivelse til den Tyske Ordens højmester, Hansestæderne og Norges rigsråd. Riksrådet fremsætter heri flere påstande om brister, blandt andet at Erik skulle have udnævnt uegnede mænd som biskopper, at han har overdraget slottene til udlændinge, og han at ikke respekterer arvekongedømmet ved sit forsøg på at gøre sin onkels søn Bogislav 9. af Pommern til tronfølger. Almuen er blevet tvunget til at betale trykkende skatter, stæderne uretmæssig told, og adelen er blevet tvunget til at deltage i krige i udlandet.^[22]

I november 1434 kom parterne overens om forhandlinger. Disse foregik i Halmstad i april-maj 1435. Fra det svenske riksråd deltog ærkebisp Olof, biskopperne Knut og Sigge, ridder Nils Erengisleson samt væbnerne Knut Jonsson og Magnus Gren. Som Eriks repræsentanter deltog biskop Jens i Roskilde, Axel Pedersson, Erik Nielsson, Sten Basse, Morten Jensson og dekanen Hans Laxmand. Under mødet blev man enige om, at rigsrådet skulle indsætte fogeder på de slotte, som kongen endnu kontrollerede, skatter skulle besluttes i fællesskab af kongen og rigsrådet. Kongen lovede også at udnævne en drost og marsk i Sverige, at rigshovedsmanden Engelbrekt Engelbrektsson skulle få Örebro slot og len på livstid og Erik Puke skulle få Rasbo hundare på livstid. I juni mødtes riksrådet i Uppsala, hvor man ratificerede aftalen fra Halmstad, men i ratifikationsbrevet præciserede riksrådet hvorledes, man tolkede aftalen: kongen skulle styre riget i overensstemmelse med riksrådet og loven.^[23]

Unionen under Christoffer af Bayern

Svenskerne var ikke glade for danskernes krige i Slesvig, Holsten, Mecklenburg, og Pommern, som var en forstyrrelse af svenskernes eksport(især jern) til det europæiske kontinent. Udover det gjorde centraliseringen af regeringen i Danmark mange mistænksomme. Det svenske gehejmeråd ville beholde en del af regeringen. Enigheden i unionen eroderede i 1430'erne, som ledte til udgivelsen af danske styrker i Sverige. Erik blev sat af som konge af unionen, som blev overtaget af Christopher af Bayern.

Christoffer blev ikke nogen populær konge. Han formåede ikke at indfri et løfte til svenskerne om at give dem Gotland i hænde, da Erik sad her på borgen Visborg og bedrev et sørøveri, som Christoffer heller ikke formåede at stoppe. Af danskerne blev han anklaget for at tilkalde og favorisere egne landsmænd på bekostning af rigernes egne indbyggere. Han forsøgte at stække Hanseforbundets indflydelse ved at favorisere nederlændinge og englændere, ved at genindføre Øresundstolden og ved at give København nye privilegier, der skulle forhindre udenlandske købmænd at handle, men måtte indrømme Hansestæderne fornyede rettigheder i både Norge og Sverige.

I kraft af tomrummet efter Christophers død i 1448, valgte Sverige Karl Knutsson til konge med sigtet om at oprette unionen under den svenske trone. Karl blev også valgt til konge af Norge det følgende år, men greverne i Holsten havde mere indflydelse end de svenske og norske tilsammen og fik det danske gehejmeråd til at udnævne Christian 1. af Oldenburg til konge.

I løbet af de næste syv årtier dominerede kampen om magt og krigene mellem Sverige og Danmark unionen.

Unionen under Christian 1.

Sverige sprængte i 1448 Kalmarunionen ved at vælge Karl VIII Knutsson til konge, og han forsøgte også at blive konge over Norge. Han indledte i 1452 krig mod Danmark og angreb Skåne. Efter fem års krig, hvor krigslykken flere gange skiftede, blev Christian 1. i 1457 kronet i Uppsala, og Karl Knutsson blev afsat og måtte flygte til Danzig.

I 1464 udbrød der oprør i Sverige mod de høje danske skatter. Svenskerne kaldte Karl Knutsson tilbage, og han forblev konge til sin død i 1470.

Unionen under kong Hans og Christian 2.

Også Christian 1.s efterfølgere, kong Hans og Christian 2. forsøgte i flere omgange at genskabe unionen ved angreb mod den svenske rigsforstander Sten Sture, men efter det Det Stockholmske Blodbad i 1520 gjorde svenskerne oprør (Den Svenske Befrielseskrig), og 6. juni 1523 blev Gustav Vasa konge, hvilket egentlig betød en afslutning på Kalmarunionen. Men det var dog først i 1524, at enden på unionen blev vedtaget på skrift.

Kroningsbrevet, 13. juli 1397 (Rigsarkivet. Foto: Tom Jersø)

Erik af Pommerns kroningsbrev (Rigsarkivet. Foto: Tom Jersø)

Eriks unionssegel

Efter den midlertidigt succesfulde erobring af Sverige af Christian 2. og efterfølgende Stockholm blodbad i 1520, startede svenskerne endnu en oprørsgruppe, som fordrev de danske styrker igen i 1521. Mens uafhængigheden var blevet genindført, sørgede valget af Gustav Vasa den 6. Juni 1523 til svensk konge for genoprettet uafhængighed og praktisk herredømme for Sverige og opløste den uformelle union. Dagen, hvor Gustav af Vasa blev kronet har siden været nationaldag for Sverige indtil 2005, hvor det blev lavet til en almindelig feriedag.

Den politiske baggrund

Når det lykkedes at samle Norden, skyldtes det en fælles ydre fjende, **Hansestæderne**. Da det senere gik galt med at holde sammen på Unionen, skyldtes det dels, at **Hansestæderne** nu var blevet svækket, men også at de andre europæiske byer og stater ikke var interesserede i et samlet Norden.

Noter

1. Carlsson (1945), s. 19–31	10. Carlsson (1945), s. 58–60	<i>servitute redemit, in servitute mirabiliter miserabilem.</i> "
2. Carlsson (1945), s. 32–33	11. Lönnroth (1969), s. 15–16	
3. Carlsson (1945), s. 33–36	12. spørgsmålet om hvorledes, unionsbrevet skal tolkes, har ført til omfattende videnskabelige diskussioner, jvf. Carlsson (1945), s. 61–65; Larsson (1997), s. 89–90	17. Larsson (1997), s. 97, Enemark (1979), s. 26–27
4. Carlsson (1945), s. 37–38		18. Lönnroth (1969), s. 65
5. Carlsson (1945), s. 38–42		19. Carlsson (1945), s. 87–91
6. Carlsson (1945), s. 42–48	13. Lönnroth (1969), s. 42–44	20. Larsson (1997), s. 152–153
7. Carlsson (1945), s. 48–51	14. Carlsson (1945), s. 67–68	21. Enemark (1979), s. 29
8. Larsson (1997), s. 39–40	15. Enemark (1979), s. 25–26	22. Lönnroth (1969), s. 67–68
9. Larsson (1997), s. 42	16. Fra Arbogakoncillets beslutning: "[...] <i>quem unigenitus Dei in signis et prodigiis de Egyptiaca</i>	23. Lönnroth (1969), s. 151–152

Litteratur

- Gottfrid Carlsson: *Medeltidens nordiska unionstanke*; Gebers, Stockholm 1945. ISBN 9900079248. (svensk)
- Aksel E. Christensen: *Kalmarunionen og nordisk politik 1319-1439*, Gyldendal, 1980. ISBN 87-00-51833-6.
- Poul Enemark: *Fra Kalmarbrev til Stockholms blodbad*; Nordiska ministerrådet, Köpenhamn 1979. ISBN 91-40-30271-7.
- Kai Hørby: "Velstands krise og tusind baghold" (*Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie*, bind 5: 1250-1400; København 1989) ISBN 87-89068-07-6
- Lars-Olof Larsson: *Kalmarunionens tid*; Bokförlaget Prisma, Stockholm 1997, Andra upplagan. ISBN 9151842173. (svensk)
- Erik Lönnroth: *Sverige och Kalmarunionen 1397-1457*; Akademiförlaget, Göteborg 1969. ISBN 9968061085. (svensk)

Kilder

- Unionsbrevet fra 1397 (<http://www.natmus.dk/saer/margrete/unionsbr.htm>) på Nationalmuseets hjemmeside

Eksterne henvisninger

- Esben Albrechtsen (anmeldelse af): "Aksel E. Christensen: Kalmarunionen og nordisk politik 1319-1439. København, Gyldendal, 1980" (*Historisk Tidsskrift*, 14. række, Bind 4; 1983) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/hto/hto_14rk_0004-PDF/hto_14rk_0004_78761.pdf)
- Esben Albrechtsen (anmeldelse af): "Anders Bøgh: Sejren i kvindens hånd. Kampen om magten i Norden ca. 1365-89. Aarhus Universitetsforlag. 2003." (*Historisk Tidsskrift* bd. 105; 2005; s. 261-270) (<https://tidsskrift.dk/index.php/historisktidsskrift/article/viewFile/50959/94180>)
- Esben Albrechtsen: "Svar til Anders Bøgh" (*Historisk Tidsskrift* bd. 105; 2005; s. 211-213) (http://www.historisktidsskrift.dk/pdf_histtid/105_1/211.pdf)
- Ingvar Andersson: "»Folkresningen« i Sverige 1371. En studie till Kalmarunionens svensk-norska förutsättningar" (*Scandia*, Band II; Lund 1929; s. 31-53) (<http://runeberg.org/scandia/1929/0037.html>) (svensk)
- Henry Bruun: "Kalundborgvidissen 1425 af Kalmarunionsbrevet" (*Historisk Tidsskrift*, 11. række, Bind 6; 1960) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/hto/hto_11rk_0006-PDF/hto_11rk_0006_80534.pdf)
- Anders Bøgh: "Replik til Esben Albrechtsen og andre kritikere af min disputats" (*Historisk Tidsskrift* bd. 105; 2005; s. 205-210) (http://www.historisktidsskrift.dk/pdf_histtid/105_1/205.pdf)
- Aksel E. Christensen: "Christoffer af Bayern som Unionskonge" (*Historisk Tidsskrift*, 16. række, Bind 5; 1996) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/hto/hto_16rk_0005-PDF/hto_16rk_0005_76999.pdf)
- Poul Enemark: "Christian I og forholdet til Sverige 1448-1454" (*Historie/Jyske Samlinger*, Ny række, Bind 14; 1981) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/ho/ho_nrk_0014-PDF/ho_nrk_0014_74063.pdf)
- Poul Enemark: "Christian I's vej til Sveriges trone" (*Historie/Jyske Samlinger*, Bind 1996; 1996) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/ho/ho_1996-PDF/ho_1996_73518.pdf)
- Kr. Erslev: "Studier til Dronning Margrethes Historie" (*Historisk Tidsskrift*, 5. række, Bind 3; 1881) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/hto/hto_5rk_0003-PDF/hto_5rk_0003_80146.pdf)
- Markus Hedemann: "Unionsbrevets kongelige program og krigen om Slesvig" (*Scandia*, bind 77 (2011), nr 2; s. 38-71) (<http://nile.lub.lu.se/ojs/index.php/scandia/article/viewFile/5496/4823>)
- Harald Hjärke: *Skandinaviska unionen under medeltiden*; 1897 (<http://runeberg.org/scanduni/>) (svensk)
- Erik Lönnroth: "Unionsdokumenten i Kalmar 1397" (*Scandia*, bind 24 (1958), nr 1; s. 32-67) (<http://nile.lub.lu.se/ojs/index.php/scandia/article/viewFile/298/159>) (svensk)
- Jens E. Olesen: "Unionsproblemer" (*Historie/Jyske Samlinger*, Ny række, Bind 14; 1981) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/ho/ho_nrk_0014-PDF/ho_nrk_0014_74074.pdf)
- Erik Ulsig: "Rigsråd – Kongemagt – Union 1434-1449" (*Historie/Jyske Samlinger*, Ny række, Bind 14; 1981) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/ho/ho_nrk_0014-PDF/ho_nrk_0014_74011.pdf)
- Mikael Venge (anmeldelse af): "Poul Enemark: Kriseår 1448-1451. En epoke i nordisk unionshistorie. Kbh., Akademisk Forlag, 1981" (*Historisk Tidsskrift*, 14. række, Bind 4; 1983) (http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/hto/hto_14rk_0004-PDF/hto_14rk_0004_78780.pdf)
- Lauritz Weibull: "Unionsmötet i Kalmar 1397" (*Scandia*, Band III; Lund 1930, s. 185-222) (<http://runeberg.org/scandia/1930/0193.html>) (svensk)
- Lauritz Weibull: "1397 års unionsbrev och dess rättsgiltighet" (*Scandia*, Band IV; Lund 1931, s. 115-142) (<http://runeberg.org/scandia/1931/0121.html>) (svensk)
- Lauritz Weibull: »Sancte Trinitatis söndag nu var» (*Scandia*, Band IV; Lund 1931, s. 291-294) (<http://runeberg.org/scandia/1931/0305.html>) (svensk)
- Hugo Yrwing: "Sten Sture, Ivar Axelsson och unionsfrågan 1471-1484" (*Scandia*, bind 34 (1968), nr 1; s. 100-163) (<http://nile.lub.lu.se/ojs/index.php/scandia/article/viewFile/799/584>)
- Salmonsens Konversationsleksikon*, 2. udgave, bind XIII, s. 429-430; opslag: Kalmar-Unionen (<http://runeberg.org/salmonsens/2/13/0441.html>)

Se også

- Wikimedia Commons har flere filer relateret til **Kalmarunionen**
- Danmarks historie (1397-1536)

Hentet fra "https://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Kalmarunionen&oldid=9222431"

Denne side blev senest ændret den 6. september 2017 kl. 16:39.

